

Zaag- en pelmolen “De Hoop” bij de Wartummerklap.

Houtzaagmolen “De Hoop”

bij de Wartummerklap.

Het hele gebied langs het Zijddiep tot en met de Botterij viel onder Termunterzijl.

No,1 = knechten woning.

No 2.= houtzaagmolen, droogschuren en woning met hof en tuin.

No. 3 = bij behorende weiland.

No. 4 = water voor opslag van de bomen die aangevoerd werden over de Oostzee vanuit Rusland en Noordwegen via Termunterzijl naar de molen. Deze molen was gebouwd in 1802 als houtzaagmolen. Het was een acht kantige boven kruier met stelling, houten onderstel met een rietendak. De molen werd in 1894 afgebroken.

Wie waren de eigenaars?

1802 - 1808

Sijze Gerrits Bart van Termunterzijl, geb. te Nieuwolda, huwde 01-07-1786 met **Rikste Ottes Muda** kerkelijk te Loppersum.

1808 -1820

Cornelis Karsijns (Brouwer) (landbouwer Oostwolder –Hamrik)

Doop 01-07-1759 te Nieuw-Beerta, overl.????????????????

Gehuwd 29-11-1782 te Nieuwolda met **Anje Hindriks Sinnigh**,

Doop 27-01-1760 te Nieuwolda, overl.????????????????

Dochter van Hindrik Habbes (landbouwer) en Brechtje Hindriks.

Hij hertrouwde 04-04-1799 te Nieuwolda met **Stijntje Derks**, (Derksema)

doop 04-12-1768 te Nieuwolda, overl.????????????

Dochter van Derk Abels (landbouwer) en Anje Hindriks kamminga.

Derk Abels was een zoon van Abel Derks en Geertje Hittjes, hun kinderen hebben grote bekendheid verworven door een proces over het beklimrecht.

Fam. Derks bezat veel land, zowel in Nieuwolda, onder Woldendorp en in Borgsweer.

•• Mr. U. E. STHEEMAN, Notaris te *Scheemda*, is voornemens, ter in-
stantie van den Kerkvoogd CORN. K. BROUWER en Vrouw, te *Oostwolder-
Hamrik*, publiek op Strykgelds-Conditiën te Verkoopen:

I. Deszelfs, in den jaer 1802, geheel nieuws gebouwde en wel ter nering
staande HOUT-ZAAGMOLEN, met de KNECHTEN WONINGEN; als mede
de, in den jaer 1816, nieuws gebouwde DROOGSCHURE, alles staande op
zet-Grazen EIGEN LAND, mede in een Koop, in dit perceel begrepen.

II. Eene BEHUIZINGE, met een ruim HEEM, HOF en TUIN, op
eigen grond.

Alles staande en gelegen te *Termunten*, aan het Zyldeip, by de *Wattumer-
Klappe*, naby *Termunter-Zyl*, en zullende by elkander worden Verkocht.

Deze Verkoopinge zal zyn op Dingsdag den 19 December 1820 (NIET te
Woldendorp, zoo als gemeld is, MAAR) te *LEXTA*, ten huize van A. H.
CROL, Kastelein aldaar, des namiddags te 2 uren; alwaar de Conditiën in 17de
ter lezing zullen liggen. U. E. S T H E E M A N

Op een openbare gerechtelijke veiling werd de molen van Cornelius Karsijns Brouwer verkocht door
Notaris Steeman met alles wat erbij hoorde op 19 dec. 1820 aan E.K.Groeneveld en
B. Haitzema uit Winschoten.

1820 - 1838 De houtzagerij werd verhuurd aan Harm Timmer.

Harm Timmer, commissionair, doop 22-08-1790 te Woldendorp,

overl.19-05-1862 te Termunterzijl. Zoon van Nanno Harms Timmer en Meiske Harms.

Gehuwd 23-04-1813 te Appingedam met Antje Feikes,

geb.03-12-1786 te Coevorden, overl.24-11-1838 te termunterzijl.

Dochter van Fabo Feikes en Elizabeth Harmens

In 1820 wordt hij genoemd als houtkoper / molenaar en later als scheepsmakelaar.

•• E. K. GROENEVELD, B. HAITZEMA en COMP., zijn voornemens pu-
blik, op Strykgelds-Conditiën, voor den tijd van zes jaren, te Verhuren:
een kapitale achtkantige HOUTZAAGMOLEN, met derzelver GEREEDSCHAP-
PEN, KOOPMANS BEHUIZINGE, TUIN en KNECHTEN WONING; bene-
vens ongeveer 1½ Bunder kostelijk GROENLAND, alles staande en gelegen aan
het Zyldeip, bij de *Wattumer Klappe*, bij *Termunterzijl*. Om op den 1
Mei 1825 aan te vaarden.

Harm Timmer huurt de houtzagerij opnieuw voor zes jaar en in 1831 wordt hij eigenaar.

•• **HOUTVEILING.** MAANDAG, den 11 Augustus
1828, des morgens te
10 uren, zullen, aan den Zaagmolen *de Hoop*, bij *Termunterzijl*, onder werke-
lijke Houtkopers, worden Geveild: twee Scheepsladingen VUREN en
GREENEN HOUT, frisch van *Oudsoen* aangebragt, bestaande in onge-
veer 700 Maats en Overmaats BALKEN, JUFFERS KOLDERS, ELLENS, ENZ.

*. Binnen kort, tijd en plaats nader te bepalen, zal in openlijke Veiling worden aangeboden:

Een achtkante HOUTZAAGMOLEN, genaamd *DE HOOP*, zijnde thans tevens een PELMOLEN, met de daarbij behorende GEREEDSCHAPPEN en GEBOUWEN, als: KNECHTENWONING, DROOGSCHUUR en ongeveer 2 Bunders LAND, waarop de voorschrevene *F a b r i j k en G e b o u w e n* zijn getimmerd, met nog eene WONING, een' HOF en TUIN, alles staande en gelegen op vrij en eigen' grond, aan het Zijldiep, bij de *Wartumer Klap*, onder de Gemeente *Termunten*, wordende een en ander thans bewoond en gebruikt bij H. TIMMER en Vrouw.

Om uiterlijk op den 1 Mei 1836 te worden aanvaard.

In 1836 verkoopt Timmer de molen aan:

1836 - 1863

Derk Hittjes Derksema, geb. 15-01-1809 te Nieuwolda, overl. 13-07-1865 te Termunterzijl.

Zoon van Hittje Derks (Derksema) -landbouwer te Nieuwolda- en Elizabeth Fockes.

Hittje Derks was een zoon van de eerder genoemde Derk Abels. (Derksema)

Derk Hittjes huwde 18-05-1838 te Nieuwolda met **Geessien Berends Hemmes**,

geb.21-01-1818 te Nieuwolda, overl. 26-10-1846 te Termunterzijl,

14 dagen na de geboorte van haar dochter Elizabeth, 28 jaar oud.

Dochter van Berend Jacobs Hemmes en Roelfien Fokkes Hemmens.

Haar minderjarige kinderen Hittjo, Derk, Siemon en Elizabeth erven ieder 1/4 deel van haar bezittingen bestaande uit een zaagmolen, knechtenwoningen en drie percelen grond.

1863 – 1894 De broers Hittjo en Siemon Derksema werden eigenaren van de molen.

Hitjo Derks Derksema, geb.21-03-1839 te Nieuwolda, overl. 01-02-1919 te Woldendorp. Gehuwd 26-04-1871 te Termunten met **Geertruida Reinders**, weduwe van Aries Jurriëns Smit,

geb.20-04-1836 te Bellingwolde, overl.19-01-1898 te Woldendorp.

Dochter van Hindrik Hofsnijder Schmaal Reinders en Frouwke Pieters Dinkla.

Bij hun huwelijk is hij 32 jaar en zij 35 jaar oud.

Siemon Derksema, geb. 22-05-1844 te Termunterzijl, overl. 20-11-1932 te Termunterzijl.

Gehuwd 18-04-1873 te Midwolda met **Harmina Berendina Heeres**.

geb. 16-02-1855 te Midwolda, overl. 12-06-1907 ziekenhuis te Groningen.

Dochter van Berend Geerts Heeres(landbouwer) en Geselina Engelkes.

Verkoop - Korenmalerij te Termunterzijl.

Op Vrijdag 11 April 1924, des
avonds te 7 uur, ten huize van
B. DALLINGA, te Borgsweer, is
de heer S. DERKSEMA, te Ter-
munterzijl, voornemens in het
openbaar te verkoopen:

I. Een hecht en stevig Gebouw

waarin sedert onheugelijke ja-
ren een goed rendeerende en
druk beklante korenmalerij is en
nog wordt uitgeoefend, gedreven
door een Bronsmotor, een linke
in goeden staat van onderhoud
verkeerende knechtenwoning en
eenig vruchtbaar land, gunstig
staande en liggende te Termun-
terzijl aan den openbaren weg,
een en ander ter grootte van
0.52.60 H. A.

II. Een perc. **Vruchtbaar Land**,
met daarop staand erhu nje. gr.
1.15.70 H. in 2 percesen.

Aanvaarding direct. Betaling 1
November 1924, met een half
jaar rente naar 5 pct.

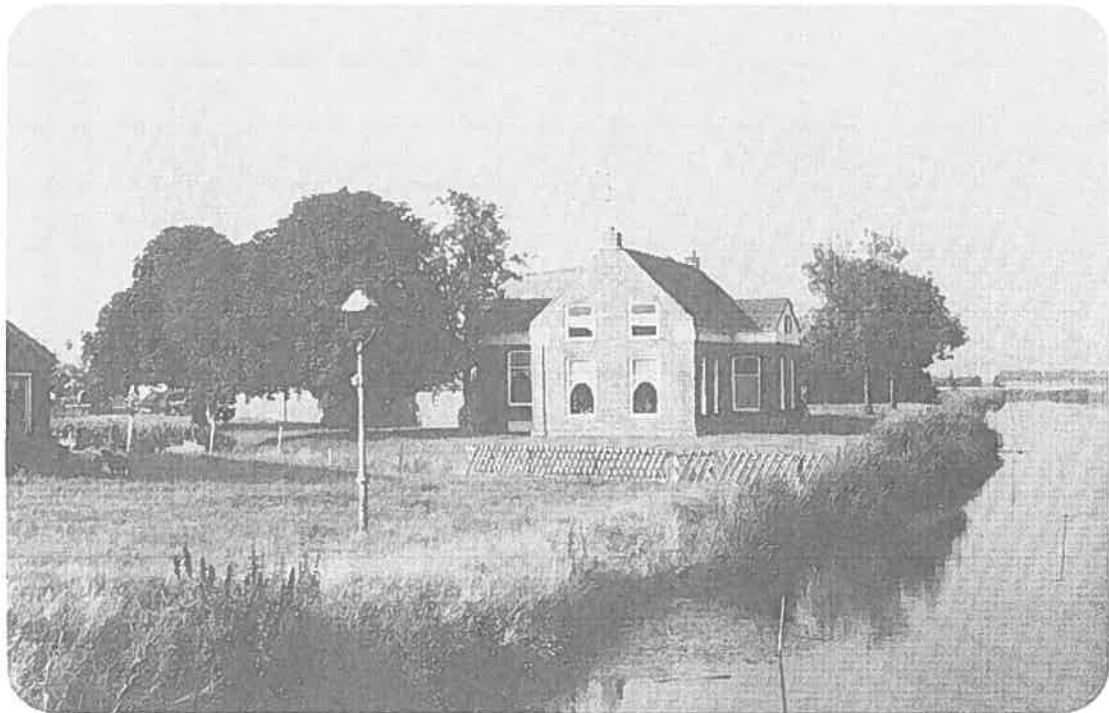
De helft van de koopsom kan
over het verkochte beëind blij-
ven.

Inmiddels uit de hand te koop.

J. L. VAN NOORD.

Notaris te Nieuwolda.

Na het beëindigen van de houtzagerij is de korenmalerij in werking gebleven.
Het zal zeker een zeer beklante malerij geweest zijn. Er stond alleen een molen in Woldendorp,
Termunten en Heveskes. Het hele gebied vanaf de malerij tot en met Oterdum zullen de boeren klant
geweest zijn van die malerij.
Perceel I is gekocht door Geert Alfing, hij had zijn molen in Woldendorp verkocht aan zijn broer Jan
Harmannes. Of Geert Alfing daar ook nog molenaar is geweest is niet bekend.

Voormalige boerderij / korenmalenij van de Derksema's.

Het laatst bewoond door Hittjo Derksema en Rienke Smit.

In 1924 is het verkocht aan Geert Alfing.

Links het oude brugwachters woning.

Bronnen: het kadaster, koopaktes, burg.stand en historische kranten.

Albert Haan, november 2014.